

БЕОГРАДСКЕ

ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

Год. XXI.

СУБОТА 22. ФЕБРУАРА 1903

Број 8.

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН-ПУТ

ПРЕПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ АДМИНИСТРАЦИЈИ ЛИСТА
А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ УРЕДНИШТВУ

ЦЕНА:

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ

За Србију на годину . . . . . 6 данара
на пола године . . . . . 3 .
За стране земље на годину . . . . . 9 .

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРЕМАЈУ СЕ

ГРАЂАНСТВУ БЕОГРАДСКОМ

Обновљење Краљевства Српског и ступање на Краљевски Престо Србије Његовог Величанства Краља Александра I — та два историјска догађаја потсећају Србе на славну прошлост српску и дају им наду на бољу и сјајнију будућност Српскога племена.

Двадесет други фебруар је један од најзначајнијих и најсветлијих дана у новијој историји Српског Народа.

Јуначки напори Милоша Великог и потоњих владалаца српских из витешког Дома Обреновића, за један непуни век створили су Српску државу и учинили, да можемо као слободни славити сутра успомену на обновљену Краљевину и на почетак владавине Његовог Величанства Александра I. Краља Србије.

Београђани ће и ове године на дан 22. фебруара многобројним присуством на благодарењу у Саборној цркви, кићењем својих домова заставама а у вече осветљењем, достојно прославити ова два значајна историјска догађаја, и дати видљива доказа своје велике радости, што Превишњи крепко одржава на Престолу Краљевине Србије нашег узвишеног и љубљеног Краља и Господара Александра I, који ће, као достојан Потомак Славних Обреновића, повести Србију бољој и славнијој будућности, а сем тога и колико су захвални Славним Обреновићима и Њиховом Дому.

*Од суда општинске града Београда, 21. фебруара 1903. год.
Београд.*

РАД ОДБОРА ОПШТИНСКОГ

РЕДОВНИ САСТАНАК
13 децембра 1902 год

Председавао заступник председника општине кмет г. Владимир Лацковић. Од одборника били: г. г. Д-р М. Леко, Р. Драговић, Богоје Јовановић, Дамњан Стојковић, Петар Новаковић, Љуба Дојчиновић, С. Азријел. Св. Јанковић, Тодор Мијаиловић, Никола И. Димитријевић, С. М. Веселиновић, Мих. М. Ђорђевић, Урош Благојевић, Ђорђе Н. Петровић, К. Теодосијевић, Јован Смедеревац, Живојин М. Перић, Милан Димић, Дамњан Стојковић, Д. Тадић, Тома Цинцар-Јанковић, А. Ј. Аксентијевић и Лазар М. Матић,

Деловој, Мих. М. Марјановић.

(СВРШЕТАК)

VI

По прочитању акта одељака Управе града Београда АБр. 11405, 11420, 11436, 11470, 11487, 11532, 11533, 11534, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, — одбор је изјавио:

Да су доброг владања и средњег имовног стања: Петар Протић, професор, Милоје Јовановић, магација, Ј. Јегер, молер; да су доброг владања и сиротног имовног стања: Катарина, жена Јована Мирковића, магације и Јован Суша, лађар; да су му непознати: Момир Белаковић, шпедитерски момак, Тодор Илић, месарски клач и Бранислав Поповић, обављач проститутске радње и да је доброг владања и доброг имовног стања Божа Јовановић, свештеник.

VII

Заступник председника општине износи одбору на мишљење молбу Ђорђа Миљковића, инжињерског мајора и Јелисавете Миланковића којом траже уверења о породичном односу.

По прочитању те молбе, — одбор је изјавио мишљење:

Да се молиоцима може дати тражено уверење о породичном односу.

VIII

По прочитању извешћа економног одељења АБр. 10728, о држаној лицитацији за издавање

под закуп права наплате фијакерске таксе; као и по прочитању понуде Данила Ђорђевића, дуванције, АБр. 10785, којом нуди општини за ово право 2200 динара годишње под прописаним погодбама, — одбор је решио:

Да се право наплате фијакерске таксе уступи под закуп за време од првог јануара 1903 године па до првог јануара хиљаду девет стотина шесте године Станимиру Недићу, оvd. као понуђачу највеће цене по годишњу закупну цену од две хиљаде сто педесет и један динар а под прописаним погодбама.

Да се ова понуда Данила Ђорђевића, дуванције, одбаци, пошто је дата после држане лицитације, на којој се је понуђач Ђорђевић могао надметати да је хтео, пошто је лицитација прописно и благовремено објављена те му је била позната.

IX

По прочитању акта Мике Константиновића, оvd. месара, АБр. 11128, којим тражи да му се продужи закуп општинског подрума — леденице — на општинском плацу код „Текије“ по досадању цену а за време од првог јануара до тридесет првог децембра хиљаду девет стотина треће године; као и по прочитању извешћа економног одељења АБр. 11184, по истом предмету, — одбор је решио:

Да се општински подрум — леденица — на општинском земљишту код „Текије“ изда под закуп за време од првог јануара па до тридесет првог децембра 1903 год. закључно досадањем закупцу исте Мики Константиновићу, оvd. месару, по годишњу закупну цену од две стотине динара и десет пара динарских а под прописаним погодбама.

X

По прочитању решења општинског суда од 10 октобра тек. године КАБр. 9222, којом се опредељује такса за употребу пиљарских тезги у великој згради на Цветном Тргу, — одбор је решио:

Одобрава се ово решење општ. суда.

XI

По прочитању решења општинског суда од 8 децембра тек. године АБр. 11352, којим је одредио цене закупа општинских месарских, пиљарских, рибарских и лончарских дућана на Цветном Тргу, — одбор је решио:

Одобрава се ово решење општ. суда.

XII

По прочитању акта протопрезвитера града Београда АБр. 11009, — одбор је решио:

Да турски капеле на дунавском крају за 1903 и 1904 годину буду и то главни Коста М. Марковић, бакалин, а помоћни Риста Димитријевић, кафеџија и Коста Илић, зидар.

XIII

Заступник председника општине извештава одбор, да је празно једно место заменика члана надзорне комисије за електрично осветљење и да га треба попунити.

По саслушању тога, — одбор је решио:

Да други заменик члана надзорне комисије за електрично осветљење буде г. Андреја Ристић, доцент Велике Школе.

XIV

Пошто је засупник председника општине саопштио одбору, да је општински суд прекинуо уговор са концесионаром за изношење нужничке и помијарске нечистоће услед тога што је надзорна власт поништила решење одбора, којим је исти посао био уступљен у концесију Димитрију Стојановићу, оvd., а по разматрању односних акта и потребном обавештењу, — одбор је решио:

Да ужи одбор у који да уђу заступник председника општине, одборници г. г. Др. Марко Леко и Јован Смедеревац и г. Др. Милорад Гођевац, шеф општ. лекара, проучи овај предмет и о резултату проучавања поднесе одбору извешће са својим

ПОДЛИСТАК

ЖИВОТ И ВЛАДАВИНА
СТЕВАНА ДЕЧАНСКОГА

НАПИСАО

МИЛОШ Л. ЗЕЧЕВИЋ

(7)

Говорећи о везама између краља Драгутина и краља Милутина за време од 1293 до 1313 године показано је да је питање о наслеђу престола било и посредни и непосредни повод незадовољству Драгутинову око 1301 године. Стога не треба тражити других разлога, јер углавном не постоје, побуне Драгутиновој у 1313 години: оно што се преко двадесет година затезало морало је једном пући, и доиста пукло је. Сем тога што су, из онога што је напред речено, јасни разлози који су Драгутину покретали против Милутина, јасно ће у исто време бити зашто се Стеван буни, кад се само има на уму да су се интереси краља Драгутина управо и највише косили са интересима Стевановим, јер — као што се може видети из онога што је напред казано — све што је Милутин у питању о наслеђу престола урадио, урадио је Стевана ради. Тако би нам све за оне догађаје било јасно да се само не јавља као учесник и то веома значајан учесник у

тим догађајима онај трећи чинилац — српска властела. Учешће српске властеле толико је знатно и очито да се као поуздано може рећи е су они управо поставили покрет који се водио против Милутина са Стеваном Дечанским на челу. Стога, да би нам догађај био што разумљивији, морамо тражити узрок због којих се властела бунила против краља Милутина.

Да би смо питање о разлозима који су против Милутина покренули српску властелу могли колико толико решити, добро ће бити ако се прво упознамо са оним моментима који се јављају у везама између краља и племства, а због којих је краљ Милутин уопште могао доћи у сукоб са својом властелом пошто иначе за то у изворима нема одређених података.

Познато је да су владалац и племство два елемента у једној земљи, чији се интереси најчешће сукобљавају; тежње једнога сасвим негирају тежње другога; где владалац има јаку политичку моћ, ту властела траје своје политичке дане или служи владоцу као подлога на коме он заснива своју моћ — служи му као оруђе. Борба о политичку превласт између владоца и племства испунила је листове средњевековне историје већине јевропских народа; та је борба била код католичких народа свакидашња, у колико папски ауторитет није успевао да шири мир у своју корист.

У српској краљевини така борба није позната. Има знакова по којима би се могло судити да борбе између краљевства и властеле и није било, — бар она није била оштра и упорна као у другим земљама тога доба. Истина у непосредном суседству српске краљевине, у Угарској, така је борба пламтела скоро кроз цео XIII век, али се не зна да ли је српско племство, за које се иначе зна да је врло много навика примило са стране, примило и ту од Мађара или с које друге стране. Кад се пажљиво разматре све унутрашње размирице, почев од Немање па до смрти цара Уроша, у којима се и властела јавља као учесник, видеће се да ниједнога покрета није било који је наперен против династије. Против владоца који влада, кад год је што имала против њега, властела је увек истицала или његова наследника, или другог кога од најближих рођака (брата или стрица). Сем тога лако је запазити да почев од Стевана првовенчаног, краљевска власт не само не опада у корист племства, него шта више расте, и то толико расте да се краљ Милутин јавља као прави апсолутни српски владалац крајем XIII и почетком XIV века. Тек би се за Душана могло рећи да је ради својих намера према Византији, више дао власти државном сабору, и да је племству попустио давши му и нових звања, којима је имена позајмио са цари-

мишљењем о томе: на који начин да се исти предмет најбоље како по општину тако и по грађанство расправи.

XV

На предлог општинског суда, — одбор је решио:

Одобрава се општинском суду, да може у овој години на терет општине готовине, по добивеном за то надлежном одобрењу, утрошити једну хиљаду динара за изношење нужничке и помијарске нечистоће из зграда у којима су смештене канцеларије надлештава за која општина зграда даје.

XVI

Одборник г. Ђорђе Петровић изјављује, да је на дневном реду извешће комисије за извиђај неисправности извесних трошаринских органа. Тражи да се приступи решењу те тачке дневног реда, јер је исти предмет хитне природе. Није задовољан са радом комисије јер она није све извидела, а кад јој је то приметио одговорено му је да је комисија делокруг свога рада ограничила на оно шта јој је суд у дужност ставио.

С тога предлаже да се одреди супер-комисија, која би имала понова да извиди како све оно што је комисија, судом одређена извиђала у управи трошаринској, тако и целокупну манипулацију управе и њених органа.

По саслушању тога а после потребног обавештења, — одбор је, усвојивши овај предлог одборника г. Петровића, — решио:

Да комисија у коју се одређују одборници г. г. Јован Смедеревац, Светозар Јанковић и Ђорђе Петровић, а да се умоли г. Никола Николајевић, рачуноиспитач Главне Контроле, да у ову комисију уђе, понова извиди у управи трошаринској све оно што је комисија судом одређена извиђала као и целокупну манипулацију управе општине трошарине и њених органа, па о резултату овога извиђања и прегледа поднесе извешће.

градскога двора. А да српско племство није дотле навикло да има неку јаку политичку власт, доста је јак доказ и у томе, што је, кад ју је добило, није умело правилно употребити на корист ни личну ни општу: то је постало као један од главнијих узрока и властоској и државној политичкој пропасти после смрти цара Уроша.¹

¹ Постоје данас два скоро сасвим супротна мишљења о положају и интересима племства у старој српској краљевини. На једној је страни Мајков, а на другој Флорински. Мајков каже: „Живот се српскога властоскоства дијели на две половине, које се између себе разликују у најглавнијој ствари. На граници између једне и друге стоји година 1346 — година кад се Душан венчао на царство. У првој је половини властоскоство уједињена дружина с користима и правцима цијеле дружине. Што је власт краљевска једнако јачала, стога не изађоше из властоскоства онако силна племена, какова бијаху нека босанска племена; али је оно за то било силно својим јединством. То је јединство може бити сметало те се не појавише силна племена и области не одвајаше као последице. Радња се српскога властоскоства као дружине показује највише у томе што је тежило за народном коришћу. Оно је највише учинило те се Радослав уклони од владе; оно је било стража цијелој народној самосталности кад поможе Дечанском и Душану ступити на српски престо; оно је собом преставаљало народну страну према другој грчкој страни, која наста у српском двору с великога пријатељства између краљева и грчких царева. Тај је народни правац у властоскоства долазио отуда што је било дружина и што су властели били старосједиоци. Поставши одавна на српској земљи, силно што је на својој доми, привлачило у области где живљаше гледати своју отаџбину и своју потпору, своје је користе стављало с користима цијеле земље и држало да је за њега самога врло важно имати ваљане господаре с народним правцем; јер чуваше њим народне самосталности и чувао је јединство дружине; јер цијелост српске државе бијаше јемство и за њега самога. Али Душан желећи сву силу саставити само у руке врховне власти, запаривши се даде властос-

XVII

Заступник председника општине моли одбор да приступи решењу његовог предлога односно поделе одбора у секције.

Одбор је усвојио овај захтев заступника председника општине.

Одборник г. Соломон Азријел желео би да се претходно утврде дужности и права одборских секција.

Одборник г. Тома Цинцар-Јанковић мишљења је, да би ових секција био задатак, да у дотичном одељењу прегледају све послове, извиде шта се и како се ради, па ако се што погрешно ради, онда учине општинском суду за поправку тога предлог. Сем тога, да по предметима дотичног одељења који су предмет одборског решавања буду референти са пресудном речи у одбору.

Одборник г. Јован Смедеревац, као члан разних одборских комисија увидео је, да се у општини сви послови отправаљају по старом. С тога је мишљења, да би задатак ових секција био, да уђу у суштину свију послова дотичног одељења. Да извиде који су послови дотичног одељења, ко их ради и како их ради. Да ли се исти послови могу упростити и на који начин; па на основу тога сазнања чине предлоге општинском суду за бољи и упрошћенији рад и штедњу.

Верује да ће општински послови куд и камо коракнути, ако се тако буде радило.

Одборник г. Соломон Азријел мишљења је, да ове секције имају права да извиде, да ли особље, које се у дотичном одељењу налази није многобројно и да ли се послови дотичног одељења могу свршавати са мањим бројем особља.

Одборник г. Тоша Михаиловић налази да то треба оставити увиђањима одборника.

Одборник г. Михаило М. Ђорђевић мишљења је, да чланови секција треба да имају пуномоћија општинског суда, да имају права кад год за сходно нађу, да изврше преглед свију послова па и каса. Наводи пример из ранијих година како је био у сличној комисији за управу трошаринску и да је једном хтео да изврши изненадно преглед у једној канцеларији,

Према свему овоме није тако поуздано тврдити да је сукоб између властеле и краља Милутина настао због тежње за политичком превлашћу. Поред овога главнога момента који би могао проузроковати сукоб између племства и краљевства, у

ству ново обличе.“ А. Мајков, Истор. срп. народа. Превод Ђ. Даничића. Друго издање, 1876, стр. 131—132. — Тако о српском племству мисли Мајков, који је из домаћих споменика видео да су се све стране унутрашњег живота у старој српској краљевини „кретале као што је народности требало и да је то кретање управљено да најсавршеније покаже начела добро уређене грађанске општине“ (ор. сит. стр. 137), а Флорински сасвим другаче замисла српску властелу и каже: „Крал, верховный глава государства, находился в большой зависимости отъ многочисленнаго, силнаго сословія — бояръ. Иѣя въ своихъ рукахъ фактическую власть въ странѣ послѣдніе являются главными двигателями ея политической жизни. Судьбы короля и народа въ ихъ распоряженіи. На соборахъ, которые созываетъ кралъ для рѣшенія дѣлъ касающихся всего государства присутвуютъ только бояре — властели и духовенство. При кралѣ властели составляютъ нѣчто въ родъ постояннаго совѣта. Нерѣдко Неманичи въ домашнихъ источникахъ являются исполнителями воли бояръ. Властели же всегда — главнее дѣятели въ кровавихъ драмахъ и переворотахъ, которыми переполнена история дома Неманичей. Душан застаеъ бояръ уже сплоченнымъ вполнѣ сформировавшимся сословіемъ. Они раздѣляются на великихъ и малыхъ, властелей и властеличичъ и ревниво оберегаютъ уже приобретенная права.“ Флоринскій, Южные Славяне и Византия въ второй четверти XIV вѣка, 1882, г. II. стр. 28—29. Ни мишљења Мајкова ни мишљења Флоринскога, бар колико ја знам, не да се потврдити у свему поузданим домаћим, па ни страним изворима. И ако и један и други кажу да онако мисле по познатим подацима, несумњиво је да ту игра виднију улогу њихова историчарска уобразиља него ли стварни подаци из извора, изузевши нарочито схватање историчких података. Чини ми се да ће и овде права истина бити по средини, а да се она у свему пронађе потребно је пажљиво проучавати српске споменике у овоме смислу.

али да му до тични чиновник то није допустио док није показао пуномоћије.

Одборник г. Живојин Перућ не налази да по закону о општинама одбор има права да се дели у секције и да ставља својим члановима у дужност, да врше ове послове кад је истим законом тачно одређено које општ. послове општински одбор има да врши. Боји се да ова одборска одлука не буде задржата од извршења од надзорне власти. Верује да ова подела одбора у секције може користити општини, али је уверен и у то, да нема ослонаца у закону.

Одборник г. Тома Цинцар-Јанковић не дели мишљење предговорника и чини му се да предговорник овом својом изјавом хоће да разбије ову ствар и да осујети извршење онога што сви одборници једнодушно желе.

Одборник г. Живојин Перућ ограђује се од навода предговорника и изјављује да се његов говор односи само на питање о томе, да ли је оваква радња одбора на закону основана или не, јер као правник не може да допусти, да се у одбору донесе противу закона одлука, па да иста буде задржата од извршења од надзорне власти.

Заступник председника општине налази, да што се законитости одборске одлуке о подели одбора у секције тиче не може бити говора, јер је то само начин на који се одбор може упознати са општинским пословима, а да одбор има права, да то чини то није нужно нарочито доказивати. Ове секције неће имати права да доносе никаква решења, јер би то било противно закону, већ да проучавају општ. послове и чине предлоге за рационалније вршење истих. Што се пак тиче дужности и права секција оне се не могу детелисати. По његовом мишљењу секције ће имати у прво време да уђу у суштину послова дотичног одељења и учине предлоге за реорганизаацију истих, а по том, да врше контролу над радом у истима, проучавају све предмете који у делокруг рада дотичног одељења спадају и дају по истима своја мишљења, ради правилнијег решења истих предмета било од стране одбора било суда према надлежности истих. Што се пак тиче пуномоћија одборници

овој нам се прилици истиче још један веома значајан. То је спољашња политика краља Милутина. Има помена по којима би се могло мислити да се у доба помених покрета краљ Милутин доиста није држао оне спољашње политике, које се држао првих двадесет година своје владе и које су се држали и ранији и доцнији српски владоци: — није се држао антивизантиске политике. Тих помена налазимо код Григоре, а о томе и у родослову има неких података, али они не доказују ништа непосредно. По Григорину причању изгледа да се Милутин толико био приближио Византији да је мислио једног византиског царевића одредити себи за наследника у Србији. Григора истина каже да таква мисао није потекла од краља Милутина него од тапте му царице Јерине. Ево како је то, по Григори, било. Мати Симонидина а друга жена цара Андроника II, Јерина, видећи да ниједан од њена три сина које је изродила са царем Андроником II (Јован, Димитрије и Теодор), не може доћи на престо царски, јер Андроник имаше сина од прве жене, Михаила IX Палеолога, а престо се царски у Цариграду наслеђивао по примогенитури. Стога она стаде смишљати наслове да дотадашњи ред у Византији промени и да створи могућност да и њена деца могу имати каква удела у државној управи. Но

ће добити писма од суда у којима ће се извести о избору а суд ће о избору секција извести шефове свију одељења, и наредити им да с тим упознају све подручно им особље и да како они тако и све подручно им особље у свако време допусте члановима дотичне секције преглед свију радова и дају свако обавештење, које им се буде тражило, а сем тога, да свако одељење пре него суду учини какав предлог узме по истом и мишљење дотичне секције и суду га достави.

По саслушању свега тога, — одбор је решио:

Да се одбор ради прегледа и проучења свију општинских послова, контролесања истих, давања мишљења по предметима који се у дотичном одељењу справљају у цели што правилнијег справљања истих, упрошћавања администрације, постизања уштеда, у опште у цели реорганизације свију општинских послова подели у следеће секције и то:

1. За водовод:

г. г. Др. Марко Леко, Милан Капетановић и Др. Милан Радовановић.

2. За грађевинско одељење:

г. г. Јован Смедеревац, Адолф Шток и Живојин Перић.

3. За шрошарину:

г. г. Тома Цинцар-Јанковић, Ђорђе Петровић и Соломон Азријел.

4. За економно одељење:

г. г. Јован Смедеревац, Аксентије Аксентијевић и Светозар Јанковић.

5. За све тргове где долази и наплата пражинских такса, мерине и обаларине:

г. г. Милован Миленковић, Раденко Драговић и Никола Димитријевић.

6. За вртларске послове:

г. г. Димитрије Тадић, Милан Павловић и Манојло Клидис.

7. За кланично одељење:

г. г. Тоша Михаиловић, Раденко Драговић и Ђорђе Петровић.

8. За санитетско одељење:

г. г. Др. Јован Данић и Др. Милан Радовановић.

9. За сирштинско одељење:

г. г. Михаило Штрбић за кв. варошки, Димитрије Наумовић за кв. теразијски, Ђорђе Петровић за кв. врачарски, Милош Валожич за кв. савамалски, Михаило М. Ђорђевић за кв. палилуски, и Јанаћко Константиновић за кв. дорћолски.

10. У стални контролни одбор за ново гробље:

г. г. Јован Смедеревац, Богоје Јовановић, Светозар Јанковић и Стеван Веселиновић.

11. За благајницу и књиговодство:

г. г. Божа С. Живковић и Тоша Михаиловић.

12. За судско одељење:

г. г. Димитрије Тадић и Живојин Перић.

13. За пожарничко одељење:

г. г. Лазар Матић, Пера Новаковић и Љуба Дојчиновић.

14. За статистичко одељење:

г. г. Коста Др. Ризнић, Тома Цинцар-Јанковић и Урош Благојевић.

Да се о овоме изабрати извести, а шефовима одељења и подручном особљу изда потребно наређење.

РЕДОВНИ САСТАНАЈ

17 децембра 1902 год.

Председавао заступник председника београдске општине кмет г. Владимир Лацковић. Од одборника били: г. г. А. Н. Крестановић, М. О. Петровић, Милош Валожич, Љуба Дојчиновић, Мих. М. Ђорђевић, А. Ј. Аксентијевић, Дим. Наумовић, Милан Дамић, Дамјан Стојковић, Р. Драговић, Б. С. Живковић, Петар Новаковић, Тома Цинцар-Јанковић Никола И. Димитријевић, Д. Тадић, Урош Благојевић, Св. Јанковић, Богоје Јовановић, Коста Др. Ризнић и К. Теодосијевић.

Деловођ, Мих. М. Марјановић.

I

Прочитан је записник одлука седнице држане тринаестог децембра тек. године и примљен без измена.

II

По прочитању акта одељака Управе града Београда АБр. 11588, 11592, 11597, 11598 и 11599, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, — одбор је изјавио:

Да су му непознати Јошка Варга, касацин, Антоније Василић, калфа сарачки, Пеја Пејчевић, надничар, Мирко Јовановић, бив. калфа берберски, Јохан Јанош, нецер, Живко Недељковић, портир; да су доброг владања и средњег имовног стања Драгутин А. Симић, чиновник, Мијаило Стефановић, кафеџија; да су доброг владања и доброг имовног стања: Вуле Божовић, трговац, Владимир Гођевац, трговац, Лука Пурић и Гавра Пурић, трговци; и да је доброг владања и сиротног имовног стања Вукајло Ђаковић, служитељ.

III

По прочитању решења суда од 15 децембра тек. године АБр. 11593, о одређеној цени хлеба за другу половину истог месеца, — одбор је примио к знању са одобравањем ово решење суда.

IV

По прочитању извешћа економног одељења АБр. 11445, о држаној другој лицитацији за издавање под закуп права продаје тупане кафе „Тамиса“, — одбор је решио:

ниједна јој наснова не пође за руком, те се она најзад сети Симониде и свога зета српскога краља Милутина. Григора каже да је прво помишљала на пород Симонидин, да он помоћу моћнога краља Милутина задобије цариградски престо, те би ваљда онда и поменута три сина Јеринина дошла до чега; али се наскоро показа да ће Симонида остати нероткиња, те Јерина навали силним даровима у новцу и другим стварима да наведе краља Милутина на мисао да једнога од њених синова одреди себи за наследника. Јерина је јамачно мислила да ће онај њен син који постане српским краљем моћи после завладати и престолом у Цариграду. Како је ово примио краљ Милутин, Григора не прича, али прича да је Јерина у тој намери слала једног по једног свога сина (Димитрија и Теодора), који се набрзо отуда морадоше вратити јер, Григора каже, клима беше сурова и несносна а земља дивљачна.¹

Ово причање Григорина, и ако је унеколико неодређено, могло би пресудно говорити о византифилској политици краља Милутина, када би само било поуздано да је Григора био о догађајима сасвим тачно обавештен. Могло је бити да су браћа Симонидина долазила у Србију сестри у походе исто онако као што је

могло бити да је њихов долазак стојао у тесној вези са питањем о наслеђу престола у Србији, о чему постоји спор, као што је напред речено, још од како Стеван Дечански доби Зету на управу. Но било једно било друго, можемо као највероватније узети да је долазак византијских царевића у Србију (а то је први и последњи пут да ко са цариградског двора гостује на српском двору) у време наснова и смутња Јерининих побудио у јавном мњењу у Србији мисао да се нешто наснива о наследнику Милутинову, и да све то што се у том погледу смишља иде на штету и Стеванову и Драгутинову, а у корист Јерининих синова. Тако би се ти догађаји у везама између краља Милутина и царице Јерине могле с правом узети као узрок општем незадовољству у Србији против Милутина. Стога ће се о томе на овоме месту нешто више рећи.

Да су ове наснове царице Јерине имале некога утицаја на догађаје мислили су, са неком разликом и Флорински, и Новаковић, и Јиречек. Своје је мишљење о том најјасније од свију исказао Новаковић. Он каже: „Женидба Милутинова Симонидом двоји, на сваки начин, политику његову на две половине. Не може се превидети да он после те женидбе није био у радњи против Цариграда онако активан као ра-

није, а мал' те прилике после женидбе нису биле још повољније него ли пређе. И не само то, него касније видимо да Милутин још излази у два маха као византијски савезник, те активно помаже да се одржи Источно Римско Царство. Може бити да је Милутин за овакав рад имао и својих унутрашњих разлога, које смо мало више наговорили (на стр. 63, 64), држећи их за оправдане, али је било пуно места и за незадовољнике да противну оцену бране. Цариградска је дипломатија, као и увек, и тада била вешта и препредена, и не може се порећи да у своме послу није успела. Успех је био не само с поља у томе, што је акција Милутинова доиста заустављена, него поглавито унутра, у зебњама које су се јавиле ради реда у наследству, и с којима су, као увек, друговале националне политичке мисли, које се редовно јављају, кад се осети да политички утицај са стране како год омеће правилан развој народнога политичкога напредовања. Ми не знамо потпуно шта је било предмет спора међу краљем Милутином и старијим му братом Драгутином, и међу најстаријем му сином Стефаном, потоњим краљем Дечанским, али знамо да су ти спорови постали утицајем краљице Симониде и мајке јој царице Јерине, и да су последице некога обрта у политичкој радњи краља Милутина, који се обрт

¹ Gregoras, Byzantina historia, 233—244.

Да се држи понова лицитација за издавање под закуп овог општинског права, пошто је на овој лицитацији добивена одвећ ниска цена.

V

По прочитању извешћа економног одељења АБр. 9943, 10191, 10352 и 10527, о држаним лицитацијама за продају плацева регулационог фонда: на углу Солунске и Драчке улице, у солунској улици, у Добрачиној улици и на углу дубровачке и солунске улице, — одбор је решио

Да ужи одбор у који се одређују одборници г. г. Тома Цинцар-Јанковић, Божа С. Живковић и Петар Новаковић, прегледа ове плацеве на лицу места и изјави мишљење о добивеној цени на овим лицитацијама за исте.

VI

По прочитању молбе Ђорђа Галетића, олд. колара, АБр. 10253, којом тражи да му општина прода своје плацеве регулационог фонда и то: онај на углу банатске и драчке улице који мери 339,42 кв. метра за цену од 1000 динара; онај у улици Високог Стевана који мери 641,03 кв. метара за цену од 2200 динара; и онај на углу солунске и драчке улице који мери 314,07 кв. метара за цену од хиљаду динара, — одбор је решио:

Да ужи одбор у који да уђу одборници г. г. Тома Цинцар-Јанковић, Божа Живковић и Петар Новаковић, проучи ову молбу и изјави мишљење по истој.

VII

По прочитању повуде Аранђела Ж. Илића, олд. економа, АБр. 10754, за пренос угља и осталих водоводних потреба на Беле воде механичку радионицу и малу црпку, — одбор је решио:

Да се пренос угља и осталих водоводних потреба на Беле воде, механичку радионицу и малу црпку уступи под закуп досадањем закупцу истог Аранђелу

с те стране покретао.¹ Доцније је Новаковић казао и у чему је тај обрт, рекавши: „Доста је да навестимо да је у то време Милутин сувише се био повео за четвртном својом женом Симонидом, која је у тај мах била у снази женске лепоте, и да се у политици био прилично успавао, пропуштајући због жене Гркиње лепе прилике да ради против Грка.“² У главном такога су мишљења Флорински и Јиречек. Јиречек каже да су наснове царице Јерине постакле незадовољство на двору краља Драгутина и код синова Милутинових из његових ранијих бракова (а по овоме се може закључити да Јиречек мисли, како краљ Милутин није био противан жељама царице Јерине, него, напротив, да им је изишао на сусрет) и да су отуда постали они покрети против краља Милутина.³ Скоро то исто хоће да рече

Ж. Илићу, олд. економу, под досадањим погодбама за време од првог јануара до тридесет првог децембра хиљаду девет стотина треће године закључно по ценама и то:

1. Од жељезничке станице на Беле воде по (4,98) четири динара и деведесет и осам пара динарских од хиљаду килограма тежине.

2. Од жељезничке станице до механичке радионице и мале црпке по (2,54) два динара и педесет и четири паре динарске од хиљаду килограма тежине.

3. Од ушћа топчидерске реке на Беле воде по (3,50) три динара и педесет пара динарских од хиљаду килогр. тежине; и

4. Од ушћа топчидерске реке до механичке радионице и мале црпке по (2,57) два динара и педесет и седам пара динарских, од хиљаду килограма тежине.

VIII

На предлог одборника г. Томе Цинцар-Јанковића, — одбор је решио:

Да се из општинске касе на терет општинске готовине по добивеном за то надлежном одобрењу изда певачком друштву „Гусле“ у Мостару пет стотина динара на име прилога за помоћ осиротелим Невесињцима, услед селидбе.

IX

На предлог управе општинске трошарине АБр. 10876, — одбор је решио:

Да се два чамца управе општ. трошарине изложе продаји путем јавне лицитације па добивени новац за исте унесе у трошаринску касу као ванредан приход а они по инвентару покретне трошаринске имовине расходују.

X

На предлог општинског суда АБр. 11609, — одбор је решио:

Да се из општинске касе на терет готовине општинске трошарине по доби-

и Флорински, само што он ту изостава краља Драгутина, а истиче Стевана.¹

8. Да је Милутин од женидбе своје Симонидом променио своје политичко држање према Византији, јасно је из овога што је напред речено. Питање је само да ли то може бити узрок буни властеској против краља. Да би се могла оправдати овака претпоставка, ваља видети у каквој су вези стојали интереси властески са државном политиком коју заступа владаоца. Познато је већ да и у Србији, као год и по свој осталој Јевропи у средњем веку, племство није живело од плате нити од својеручног рада, него је живело од прихода са земаља које од владоца добију за услуге у војевању. Богатство властеско огледало се у плодности и величини земаља које је добило на уживање. За време успешних ратова, када се од не-

веном за то надлежном одобрењу изда Српском друштву Црвенога Крста на име помоћи за извођење његових циљева четири хиљаде три стотине педесет и осам динара и десет пара динарских.

XI

По прочитању молбе друштва „Краљ Де-чански“ АБр. 9612, којом са разлога у истој изнесених моли, да се ослободи плаћања 4493,35 динара, колико дугује општини за саграђену калдрму у дворишту његове зграде на Врачару, као и по прочитању извешћа благајнице и књиговодства по истом предмету АБр. 10002, а на предлог одборника г. Косте Др. Ризвића, — одбор је решио:

Да се преко ове молбе пређе на дневни ред, пошто друштво ужива сталну годишњу помоћ како од државе тако и од београдске општине.

XII

Прочитан је акт господина министра војног од 5 новембра тек. године ИГМЗ 606, спроведен суду актом грађев. одељења АБр. 10559, који се односи на промену земљишта, а којом господин министар изјављује под каквим погодбама би уступио општини на уживање мали Калимегдан и падину великог Калимегдана реци Сави окренуту за општинско земљиште на западном Врачару.

Сем тога прочитана су и ранија акта истог предмета.

Заслугом председника општине предлаже да се изабере један ужи одбор за проучење овога предмета, јер ако општина ово питање не реши споразумно са министарством војним оно ће заузети тражено општинско земљиште путем експропријације.

Одборник г. Тома Цинцар-Јанковић изјављује да је ово споразумевање између министарства војног и општине о промени земљишта потекло поводом идеје, да се на падини великог Калимегдана реци Сави окренутој подигну трошарински антроти на месту где се данас

пријатеља задобивао по који крај, племићи су и даље добивали награду, и то опет у плену који се уљачка или и у земљи која се завојшти. Отуда је прилично очекивати да ће властела уопште, па и српска, најрадије пристати уз ону државну политику од које ће они, пре свега, имати какве материјалне користи.

Тако схватајући интересе српске властеле, а тако је схватање несумњиво најприродније (бар је природније од Мајковљева, који каже да је властела пре свега имала на уму народне интересе), сасвим је лако објаснити њихово незадовољство Милутиновом политиком.

Ако се пажљиво и свестрано посматра и политички и културни живот старе српске краљевине, несумњиво је да ће се доћи до закључка: да је Србија у оба правца свога државног живота у главном зависила од Византије. Овде није место да се нарочито говори о томе колико је Србија у културном погледу зависила од те државе, али ће се напоменути да о томе најлепше говори значај Свете Горе по српску просвету и везе које се огледају у књижевности српској према византској.¹

¹ На жалост до данас се није појавила никаква потпуна студија о утицају византске књижевности на српску. Рад Владана Ђорђевића „Грчка и српска просвета“ јесте веома слаби критиком осуђен покушај. (В. оцену др. Ст. Станојевића у „Делу“ за 1896 год. књ. XI. стр. 317—323).

¹ Новаковић, Срби и Турци, стр. 66—67.

² Новаковић, Манастир Бањска у „Гласу. Срп. Краљ. Академије“ књ. XXXII, (1892) стр. 6.

³ „Darauf (после Милутинова сукоба са Драгутином након његове женидбе са Симонидом) folgten die Pläne der Kaiserin Irene von Monteferrat, die ihren jüngeren Söhnen, den Brüdern der kinderlosen Simonis, dem Markgrafen Theodor von Monteferrat und Demetrios, einen Thron in Serbien verschaffen wollte, was Gregoras (VII, 5) in die Zeit des katalonischen Krieges verlegt. Diese Pläne erregten Widerwillen am Hofe des Königs Stephan Dragutin und bei den Söhnen Milutin's aus seinen früheren Ehen. König Stephan Dragutin zog gegen König Milutin, um ihn abzusetzen; seine Rechtsansprüche wurden fast allgemein anerkannt und der ganze Adel schloss sich dem lahmen König und seinem Sohn an (Daniel, 357).“ Jireček у Archiv-y für slav. Philologie, Bd. XVII. (1895) p. 258.

¹ „Частия сношенія императрицы Ирины съ себриянь кралемъ и посылка къ нему обоихъ ея сыновей должны были выдвинуть въ Сербию значеніе пришлогo греческаго элемента (Greg. VII. с. 5). Опираясь на это значеніе и нахoдясь подъ влияніемъ матери, которая хлопотала о передачѣ права на сербскій престолъ въ потомство дочери, или одному изъ своихъ сыновей, Симониды, очень вѣроятно дѣйствительно вооружала мужа противъ Уроша (Стевана). Но съ другой стороны совершенно естественно, что сербскіе властели, привыкшіе властвовать въ странѣ, питали неудовольствіе противъ краля, за его сближеніе съ иностранцами и подстрекали сына къ сверженію отца, указывая на опасность потери престола. Какъ бы то ни было, дѣло дошло до открытаго разрыва: Стефанъ Де-чанскій поднялъ возстаніе.“ Флоринскій, Южные Славяне и Византия въ второй XIV четверти вѣка (1882) Часть II, стр. 42.

налазе извесни лагуми. Међу тим та је идеја из основа погрешна кад се у најскоријој будућности имају подићи кејови и антроти на месту за то опредељеном самим саобраћајем. Од те идеје која је само једна утопија ваља са свим одустати. Кад то стоји онда значи да општини није потребна поменути падина за наведену цео. Министарство војно заузело је за бањички логор цело бањичко брдо, па га не употребљава на цео за који га је заузело, већ са истог прибира приходе издајући га под закуп за кошење и пошашу; кад пак то стоји онда би право било да уступи општини на уређење и уживање мали Калимегдан ако не бесплатно онда уз мању накнаду, јер општински парк на малом Калимегдану не би сметао ништа војсци, пошто она иначе има доста других места за вежбање.

Што се тиче навода заступника председника општине да ће министарство дотично земљиште одузети путем експропријације оно ће морати у том случају општини да накнади вредност истог по процени.

Заступник председника општине изјављује да општина неће имати могућности да оцењену накнаду наплати и ако јој иста буде проценом досуђена.

Одборник г. Димширије Тадић објашњава зашто општина не би имала могућности да ову накнаду наплати ни судским путем. Позива се за то на закон и наводи пример поводом чега је донесена таква одредба у закону.

Одборник г. Коста Др. Ризнић жали ако је закон такав; да се од државе судским путем не може наплатити приватно потраживање. Изјављује сумњу да то стоји јер ако би то стајало онда би значило, да држава може једног дана заузети многу приватну имовину без накнаде а куда би то водило познато је.

Држава је приликом продаје плацева регулационог фонда општини задржала најбоље плацево за себе.

Сад пак министарство тражи у својину општинско земљиште на Врачару, које представља вредност преко милион динара, док међу тим општини у накнаду за то тако рећи ништа не даје.

У политичким везама између Србије и суседних земаља у средњем веку, може се рећи, има већ утврђених факата. Познато је да је Немањина држава, са првобитним средиштем у брдовитом крају око града Раса, просторно напредовала искључиво на рачун Византије. То је постало као некополитичко начело у спољашњој политици почевши са Немањом нарочито па завршивши са Душаном. Србија се највише, може се рећи и једино, на ту страну ширила.¹ Градови Примерен и Скопље, који беху изван граница Немањине државе, постапше за време краља Милутина центри српске краљевине. Према северу српска освојења беху незнатна према онима на југу.²

Ту традиционалну политику српску речено је већ, оставио је краљ Милутин, који је по њој радио скоро до половине

Предлаже да се ово питање односно промене земљишта скине с дневног реда, пошто општини није потребна калимегданска падина реци Сави окренута а ако министарство хоће да уступи општини мали Калимегдан да га уреди, лепо, на хтедне ли то учинити нека екзерцира војску на њему, а општина ће подићи дечији парк на другом месту. Најзад ако се деси то да држава заузме дотично општинско земљиште, а не исплати општини накнаду за исто, одбор ће то констатовати у своме записнику и скинути са себе сваку одговорност, јер је предузимао све мере да заштити општинске интересе.

Одборник г. Урош Благојевић сем са разлога који су предговорници изложили није за то, да се министарству уступи под изложеним погодбама дотично земљиште и с тога: општина је имала и сувише лепих имања па су јој већина одузета немарљивошћу ранијих њених представника.

Међу тим општина не може да одговори својој обавези да исплаћује својим грађанима заузета им земљишта за регулацију варошких улица. Стога предлаже да се овај захтев министарства војног одбије а да се учини предлог општинском збору, да олобри да се сва општинска имања која за сада нису потребна општини изложе продаји.

Одборник г. Божа С. Живковић изјављује да општини поред њених прихода служе као подлога за будуће њене зајмове и њена земљишта у која улази и оно које министарство тражи, а које представља велику вредност. С тога предлаже да се одговори министарству војном да му се тражено земљиште не може уступити у својину ни под каквим условима и са тога разлога.

Одборник г. Димширије Тадић предлаже да се министарству одговори, да му општина не може уступити тражено земљиште сем са тога што не може пристати на услове које је оно поставило и са оног разлога који је навео одборник г. Божа Живковић.

Заступник председника општине излаже да је општини потребан мали Калимегдан и да с тога не треба да напушта овај споразум тим пре што је одбор донео своју одлуку у на-

своје владе, па отпочео водити сасвим супротну. Зашто је то краљ Милутин урадио, није овде место излагати; може бити да је његов поступак из каквих политичких обзира био оправдан, а можда и није, али главно је да је тиме краљ Милутин наишао на интересе српске властеле, која, поред тога што је лишена нових тековина лишена је и најславније своје забаве — ратовања. Још нешто. Заступајући споља византиофилску политику, краљ Милутин није остао само на томе што је престао нападати само на византиске крајеве, него је пошао и даље: он Византију и активно помаже, — у два маха шаље јој војску у помоћ против Турака: једном у Тракију а други пут и преко мора у Малу Азију. Ратовати и гинути далеко од свога завичаја, властели није по свој прилици било по вољи.¹ И ето јака разлога неза-

¹ Ми ћемо се мало доцније вратити и говорити о времену кад је који пут Милутин слао ову помоћ Византији, а сада би ваљало рећи на који је начин Милутин спремио ту помоћ. У родослову се каже између осталог: „И ти (војници) ико истинијаша чеда њего послешанију николиже не прѣслушаше всакихъ заповѣди таковаго господина своего и питатели, икоже и прѣвѣше послешаше идоше на побѣдоу ереси, тако и тогда идоуште веселними ногами.“ (Дан., Животи. стр...) Што се пак овде као да хоће нарочито да истакне послушност војске која је са Новаком Гребостреком ишла у Малу Азију, разлог је по свој прилици у томе што их је било који то нису хтели учинити. То би значило да је краљ Милутин, који је од сабора морао тражити одобрење да српска војска путује далеко, ту своју вољу протурно у сабору на силу, и да је опозиција томе била прилично јака. Незадовољство је те опозиције мало после избило у право одметништво од краља Милутина.

челу, да се ова промена земљишта изврши. Кад одбор налази да су услови које министарство за то поставља тешки за општину, онда предлаже да се избере ужи одбор да проучи овај предмет и предложи одбору какве услове општина да постави министарству.

Одборник г. Коста Др. Ризнић изјављује да се ранија одборска одлука на коју министарство није пристало има сматрати као и да не постоји. И да су услови које је оно изложило нова ствар. И сад кад општина нема потребе за ову промену земљишта које јој је министарство понудило; кад су услови које је министарство општини сада поставило за њу одвећ тешки и најзад кад општини земљиште које министарство тражи потребује за подлогу поред њених прихода и осталих земљишта за будуће општинске зајмове, онда општина не мора водити даље никакве преговоре за промену земљишта већ може са свим од тога одустати и предмет тај скинути с дневног реда.

Одборник г. Раденко Драговић слаже се са предговорником и не може никако бити за оно што министарство тражи тим пре што док оно тражи општинско земљиште у својину дотле општини нуди своје земљиште на уживање.

По саслушању свега тога, — одбор је, напавши да општина апсолутно нема потребе да на калимегданској падини реци Сави окренутој подиже трошаринске антроте; да ће општина ако јој министарство војно не допусти да паркира и уреди мали Калимегдан моћи на другом месту подићи дечији парк и најзад и што је главно да ће општини ово њено земљиште, које тражи министарство војно, поред осталих њених земљишта и прихода, имати да служи за подлогу за будуће њене зајмове, те се и с тога не може ником уступати, — решио:

Да се одговори министарству војном, да му општина са наведенога не може ни под каквим условима уступити тражено земљиште; а да ће општина паркирати и уредити мали Калимегдан у интересу угледа Београда и здравља његовог грађанства ако министарство то допусти, у противном, да ће тражити друго земљиште за дечији парк.

довољству. Сем тога, некако баш у то време пада и долазак Јерининих синова у Србију, што је само могло још јаче узнемирити духове, те је незадовољство порасло преко мере, и прешло у отворен протест и одметништво.¹

То је био веома згодан моменат за краља Драгутина ради његових наснова против краља Милутина због наслеђа краљевског престола. Сад му је лако било придобити Милутинову властелу, и он је без сумње настао и да је задобије.²

¹ Није тачно познато када су Јеринини синови долазили у Србију. Григора о томе прича приликом говора о каталонском четовању по обалама Белога мора, што је било од 1302 до 1311 (конечно сатрвени 15 маја 1311 год. — В. о томе најновије дело ученог византиолога Шлумбергера „L'expédition des „Almugavars“ ou routiers catalans en Orient de l'an 1302 à l'an 1311, par G. Schumberger. Paris 1902). Значајно је што о тим насновама царице Јерине не прича ништа Пахимер који би, судећи по опширности којом прича о осталим догађајима које је знао и доживео, и о томе морао говорити да се десило пре онога времена када се завршује његова хроника. Он је своју хронику завршио 1308 годином (49-ом годином живота цара Андроника II; Krumbacher, Geschichte der byzantinischen Litteratur, 1897, p. 288); а то значи да Јерина до те године није свој посао отпочела, или ако јесте није у онакој мери како о томе прича Григора. Теодор је како пише Шлумбергер (op. cit. p. 233.) отишао у Италију 1306 год. те се тамо оженио и у време кад је Јерина преговарала са краљем Милутином имао је већ деце. (Greg, l. c.). Стога, и кад се узму у обзир и све остале појединости које Григора о томе наводи, онда је несумњиво да долазак Јерининих синова у Србију пада у зиму или јесен (пошто помиње општру и неугодну климу) 1312 године, а то значи баш пред сам покрет краља Драгутина.

² Да је краљ Драгутин агитовао за се, има један по свој прилици аутентичан податак код Орбинија. Он

¹ Ово је запазио и лепо исказао Јиречек: „Das von Nemanja gegründete Serbenreich wendete seine Expansivkraft fast ausschliesslich gegen Süden und breitete sich nach dieser Seite hin unaufhaltsam auf Kosten des byzantinischen Kaiserthums aus.“ Jireček, Die Handelsstrassen und Bergwerke von Serbien und Bosnien während des Mittelalters, 1879, стр. 35. Новаковић каже: „Позната је политичка радња краља Уроша I, који је после повратка грчке власти у Цариграду (1261) једнако налазио да српски интереси траже да се потпомаже радња латинских претендената против васпостављења и против ојачања византиске власти у Цариграду. Није се било заборавило, него се јоште једнако правилно осећало, како су основи српске државе под Немањом поникли поглавито у савезу с кретањем радњом против Источног Римског Царства, и како је за латинске владе у Цариграду (1204—1261) српска држава поглавито ојачала.“ Новаковић Ст., Срби и Турци, стр. 62.

² Jireček, Handelsstrassen und Bergwerks, l. c.

РЕДОВНИ САСТАНАК
20. децембра 1902 год.

Председавао заступник председника општине кмет г. Влад. Лацковић. Од одборника били г. г. Петар Новаковић, Р. Драговић, Борђе Н. Петровић, Богоје Јовановић, А. Шток, Живојин М. Перив, В. С. Живковић, А. Ј. Аксентијевић, М. М. Борђевић, Ј. Константиновић, Д. Тадић, Никола И. Димитријевић, Дамњан Стојковић, Дим. Наумовић, Урош Благојевић, К. Теодосијевић, Т. Ц.-Јанковић, Лазар М. Матић, Милован Милонковић и Јован Смедеревац. Деловођ, Мих. М. Марјановић.

I

Прочитан је записник одлука седница држане седамнаестог децембра тек. године и примљен без измена.

II

Одборник г. Урош Благојевић моли председништво, да га извести у идућој седници о томе: ко је и по чијем одобрењу допустио да се нове државне болнице на западном Врачару и нове зграде болнице за душевне болести подигну на општинском земљишту на западном Врачару. Ако нико то од стране општине није одобрио већ је државна власт сама заузела то општинско земљиште, онда на основу кога је закона она то могла учинити и је ли тај њен поступак на закону основан или не. Ако није онда шта је општ. суд предузимао, да заштити ову општ. имаовину.

Заступник председника општине изјавио је, да ће на постављено питање одговорити у идућој седници.

По саслушању тога, — одбор је примио к знању ове изјаве.

III

Одборник г. Јован Смедеревац дознао је да београдска царинарница наплаћује у корист државне касе лежарину за истоваривање робе на општинском земљишту на обали Саве. Налази да је ова радња царинарнице по све незаконита. Тражи да га председништво извести о томе: је ли општ. суду то познато и шта је предузимао да овој незаконитој радњи царинарнице стане на пут.

Заступник председника општине изјавио је, да ће по овој представи одборника г. Смедереваца

9. Детаља за ове догађаје, нажалост, немамо; напред је извесено што се о томе прича у родослову. Из она два отуда наведена места може се отприлике замислити да је догађај овако текао. Краљ је Драгутин устао на Милутина и успео да му побуни властелу, и тиме га прилично притеснио. Покрет као да је извршен врло брзо, јер се у родослову каже да краљ Милутин у тај мах није имао војске, сем најамничких чета татарских, турских и јашких, које су му те године ступиле у службу. Видећи да не може одолети силом, краљ је Милутин отпочео преговарати изато позове Данила из Свете Горе, те га пошаље Драгутину. Са каквим је налогом Данило пошао Драгутину, од стране Милутинове, савршена је тајна, за што кривицу носи сам Данило, јер нам је тим у море бацио кључ за потпуно решење и ових и доцнијих догађаја. Стога опет морамо претпостављати.

причајући о борби око престола након смрти краља Милутина, каже за Владислава: „Кад је дакле Владислав ступио на владу, увек се показивао велики пријатељ Дубровчанима; неки су од њих, а нарочито Матија Пријевић, Јован Пуцић и Вит. Бобаљевић, неко време остали на његовом двору и много су му помогли у ратовима које је имао с братом; а Бобаљевић, који је био врло богат, кад се вратио у Дубровник, више га је пута помагао новцем, као што се види из тестамената овога Бобаљевића написаног године 1326, где изјављује да му је овај краљ заједно са својим оцем даровао неку суму новца, а тога је (новца) Владислав бескрајан број потрошио да утврди своју владавину у Рашкој.“ Orbini, Il Regno degli Slavi, Pesaro 1601, p. 253.

ревца учинити извиђај и о резултату истог извести одбор.

По саслушању тога, — одбор је примио к знању ове изјаве.

IV

Одборник г. Борђе Петровић изјављује, да је војна власт пре неколико година заузела цело бањичко брдо за вежбалиште, да ли по одобрењу општине или не није му познато. Да је иста на једном мањем делу тога земљишта подигла извесне грађевине и стрелиште, а већи део узабранила и са истог ужива приходе, које добија од траве са тога земљишта. Сем тога, ако се деси да стока са попаше на осталом општ. земљишту случајно пређе на то земљиште, које је војна власт заузела, командант логора наплаћује од сопственика исте по два динара оборије од грла.

Моли председништво да извиди, по коме је праву војна власт заузела ово општ. земљиште и по коме праву са истог прибира приходе, па да о томе извести одбор.

Заступник председника општине изјавио је, да ће по овој представи одборника г. Петровића учинити извиђај и о резултату истог извести одбор.

По саслушању тога, — одбор је примио к знању ове изјаве.

V

По прочитању акта одељака Управе града Београда Абр. 11730 и 11761 и последног судије првост. суда за вар. Београд, Абр. 11670 којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, — одбор је изјавио:

Да је доброг владања и доброг имовног стања Милан Димић, кафеџија и цигљар; да су му непознати: Ружица Поповић, оvd. вешерка и Михајло Леви, оvd. трговац.

VI

По прочитању акта Управе града Београда Абр. 11317, којима тражи мишљење општ. суда

Да би изашао из неприлика у које је запао, краљ је Милутин имао двоје да учини: да задовољи свога брата и да задовољи српску властелу. Жеље њихове, као што је већ речено, нису биле исте: Драгутин је тражио да се уреди питање о наслеђу престола, властела рат са Византијом. Обоје у исти мах, и да је баш хтео, није могао учинити, те је краљ Милутин, као веома вешт дипломата и политичар,¹ намислио да своје противнике поцена, па отпочне преговоре прво са братом.

Одлучивши, по свој прилици, да не попусти обема странама, краљ је Милутин намислио попустити оној која мање тражи. За њега је то био краљ Драгутин. Шта је управо Драгутин хтео да постигне овим својим покретом, може се унеколико дознати из онога што је после измирења било између њега и Милутина. Он је знао да решити питање о наслеђу престола онако како је то Драгутин хтео, не значи ништа друго до повратити вредност дежевскога уговора. То Милутин није бог зна шта тада стајало, он је по свој прилици мислио да то доцније опет удеси сам онако како је њему згодније; — требало је само изићи из овог незгодног положаја. Тако би било да је Данило

¹ Новаковић за њ каже да је био највештаји политичар времена немачкога (Срби и Турци, стр. 60).

по молби Јована Прцовића за пријем под заштиту српских закона, — одбор је изјавио:

Да му је именовани непознат и да према томе не може дати мишљење, да ли да се исти прими под заштиту српских закона или не прими.

VII

По прочитању извешћа економног одељења Абр. 11804 о држаној лицитацији за издавање под закуп права узимања и продавања цубока, — одбор је решио:

Да се држи поново лицитација за издавање под закуп овог општ. права пошто је на овој лицитацији добивена одвећ ниска цена.

VIII

По прочитању извешћа економног одељења Абр. 11803 о држаној трећој лицитацији за издавање под закуп права продаје туцане кафе „Тамиса“, — одбор је решио:

Да се понова држи лицитација за издавање под закуп овог општ. права, пошто је цена добивена на овој лицитацији одвећ мала.

На ову лицитацију да се позове и еснаф бакалски.

IX

На предлог општинског суда Абр. 11790, — одбор је решио:

Одобрава се општинском суду да може у овој години на терет општинске готовине по добивеном за то надлежном одобрењу утрошити поред суме буџетом одобрене још и суму од хиљаду две стотине шеснаест динара и деветнаест пара динарски на плату учитеља и учитељица за ову годину, пошто буџетом предвиђена сума за толико недостаје.

X

Заступник председника општине извештава одбор, да су на дневном реду извештаји над-

однео Драгутину од стране Милутинове ново признање његова права на српски престо, те се Драгутин умирио. Али ово није све. Архијепископ Никодим прича да је док је био игуманом у манастиру Хиландару — 1313 године — ишао у Цариград по жељи српскога сабора и краљева Драгутина и Милутина. Сам Никодим свој одлазак у Цариград везује за заваду између краља Драгутина и краља Милутина,¹ па је питање сада зашто је он по њиховој жељи и још по жељи српскога сабора ишао у Цариград? Постоје у главном две претпоставке о намери Никодимова одласка у Цариград.

(Наставиће се)

¹ „Темже оубо азъ смѣрени Никодимъ, ...потыцахъ се, аще възможно, нѣчто мало исплнити въ дни богомъ хранимаго светороднаго прѣвесогаго и крѣпкаго самодръжца и храбраго краля Стѣфана Оуроша. Бывши оубо нѣкои распрѣ вели по искоушенію стараго злодѣя, и развѣнствоу бышоу между господиномъ ми прѣвесокинымъ кралемъ Оурошемъ и между братомъ моеу кралемъ Стѣфаномъ, мнѣ же тогда соущоу игоуменуу чьстнаго манастира светыя богородице Хиландара иже въ Светѣи Горѣ, изволенемъ шбоу братоу и сбора срѣпскыиъ земле посланъ быхъ въ нови Римъ, въ царьскыи градъ, тогда царьстоуу правотрномуу цароу курь Андронику...“ Гласник XI, (1859) стр. 190—191.

зорне комисије за електрично осветљење и трамвај о нађеном стању ових установа приликом прегледа истих од стране исте комисије и о нађеном стању истих, приликом поновних прегледа, који су следовали, по истеку рокова који су били остављени Безименим друштвима за осветљење и трамвај од стране надзорне комисије за одклањање свију неисправности код истих установа надлежно констатованих.

По саслушању тога и по прочитању помених извештаја и раније одборске одлуке донесене у седнице одбора од 27 марта 1901 г. а после потребног обавештења, — одбор је решио:

Да се у свему и најскорије поступи по ранијој одборској одлуци донесеној у седници одбора од 27 марта 1901 године по овоме предмету.

Да се умоле г. г. Јован Авакумовић и Марко Стојановић, оvd. адвокати и одборници г. г. Димитрије Тадић и Живојин М. Перић, да у место раније изабрате стручне комисије, као стручна комисија даду општинском суду мишљење у смислу поменуте раније одборске одлуке, па то мишљење да се саопшти одбору ради коначног решења.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Одбор општински у седници својој од 18 овог месеца решио је: да се на дан 13. априла тек. године одржи збор грађана београдских ради избора председника и три члени београдске општине; а у смислу тач. 16. чл. 84. зак. о општинама изабрао је ниже именованих 12 грађана, од којих коцком за сваки збор да бира четворицу за гласачки одбор и њихове заменике, и то: г. г. Косту Др. Ризнића, трговца, Тому Цинцар-Јанковића, управника царинарнице београдске, Светозара Јанковића, рентијера, Косту Н. Лазаревића, бив. дуванцију, Алексу Н. Крсмановића, трговца, Богоја Јовановића, кафецију, Михаила М. Борђевића, бакалина, Др. Јована Данића, лекара, управника болнице за душевне болести, Живојина М. Перића, професора Велике Школе, Стевана М. Веселиновића, референта мин. просвете и црквених послова, Милана Димића, циглара и Милоша Валожића, књижара.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

О КЊИЗИ ИЗ НАУКЕ О ЗДРАВЉУ

„Упаљена свећа меће се на узвишено и видно место, да је сви лепо виде и да свима светли“ (слободан цитат).

Исус Христос.

Госпођо, Господине,

Написао сам и штампао књигу: „Материнство и шок ногу“, која је нарочито намењена женама, родитељима (који имају женске деце) и мужевима.

Садржина ове књиге спада у делокруг популарне медицине; обухвата једну озбиљну болест, која на 35 случајева бремености долази један пут. Болест коју она расправља, није ни ретка ни изузетна у нашем друштвеном животу.

Они, који ову књигу набаве, прочитају и по њеној се садржини буду управљали, претвориће могућу опасну болест у здравље, и то не једнога већ два живота у један и исти мах — живот матере и де тета.

Она није писана нејасним језиком, страним називима и тешким техничким изразима, него је написана јасно и разговетно српски тако, да ће је лако разумети, добро схватити и запамтити сваки онај, који је уредно свршио бар први разред основне школе, а није заборавио српски читати. Њу ће радо и с великом коришћу читати и они, који су свршили све факултете (а нису по струци лекари).

Они који ову књигу буду купили, нарочито се умољавају, да је никад не дају својим пријатељима и познаницима на „зајам“ и „прочитање“. А за што? то ће сазнати из садржине.

Књига је штампана у формату обичне осмине, а цена јој је један динар. Ко пошаље новац за десет књига, добиће једну књигу на дар или динар у новцу. Пети стошина (500) комада ове књиге намењени су да се поклоне сиротним породицама. Из Београда ће се сиромашни обраћати лично писцу, а остале породице ван Београда нека пошаљу поред своје тачне адресе и једну поштанску марку од десет пара дина. за поштарину, па ће књигу примити бесплатно. (Превара није допуштена; ко се у томе ухвати изнеће му се име на јавност)!

При вашем одлучивању да ли да жртвујете или не, један динар за ову књигу, имајте на уму: Живот једне мијке и једног детета вреди више од једнога динара. Ко књигу ову купи, неће се никад кајати, ко не купи, може се горко кајати. Од овог двога, сваки нека бира оно што му се више допада.

Књига се може добити у писца и у свима главнијим књижарницама у Београду. Штампа је лепа и без штампарских грешака, а хартија је фина.

Пошто ове књиге није штампано много комада, то, ко је жели имати, нека не оклева са поруџбином.

Књижарима 25 од сто за готово.

31 јануара 1903 год.

Београд.

Др. Св. М. Марковић

лекар

„Теразије“ бр. 36

О Б Ј А В А

Суд општине београдске на основу наређења VII пуков. окружне команде од 14. фебруара 1903 г. Бр. 1646 саопштава ради знања грађанима београдским а нарочито онима који коње држе, или су у обавези да их имају — следећу наредбу, која гласи:

Наредба бр. 13

КОМАНДАНТА ДУНАВ. ДИВИЗ. ОБЛАСТИ
3 фебруара 1903 год. Београд

I

Командант VII пуков. окр. команде, актом № 13325 од 30-XII пр. године доставио ми је: да је обвезник Лука Беловић, трговац оvd., без одобрења команданта

VII пуков. округа продао 2 теглећа коња, а који су били распоређени за 7 батерију дунав. артиљер. пука.

Из прибављених података види се: да је горе именовани Лука оба своја коња продао пре три месеца Михаилу Косовљанину, индустријалцу из Јагодине, а без дозволе команданта пуков. округа.

Узет на одговор по своме, признаје да је коње продао, а свој поступак правда тиме што је желео да се користи по чл. 72. тач. 6. закона о „устројству војске“ јер мисли да може плаћати само 5% коморског приреза, а да не држи коње у натури. Даље вели: да му је забрана о продаји коња непозната.

Међутим, суд општине београдске актом ОВБр. 140 од 20. ов. месеца утврђује да је распис господина министра војног АРО. № 4101 од 8 августа 1901 г. благовремено обзнањен оvd. грађанству.

Оваквим својим поступком обвезник Лула Беловић учинио је кривицу, која је противна распису господина министра војног АРМ № 4101 од 7. августа 1901 год. а која је по закону кажњива, па с тога га на основу моменутог расписа и на основу чл. 72. одељка II под 7. закона о устројству војске казним са 200 динара у новцу у корист касе „Ремонског фонда“

II

Казну ову да командант одмах изврши и о извршењу ме извести.

III

Наредба ова да се саопшти свима општ. властима а ове свима обвезницима на територији дунав. дивиз. области.

Командант, почасни ађутант Њ. В. Краља
пуковник

Дим. Николић с. р.

Од суда београдске општине, 16 фебруара 1903 год. ОВБр. 416, Београд.

Н А З Н А Њ Е

Ставља се до знања поштованом престоничком грађанству, да је по наредби више духовне власти, утврђен овакав ред вршења парастоса и помена на новом гробљу, пошто је до сада стално дежурство гробљанског свештеника укинута:

1, Сваког дана, за вршење помена на новом гробљу, дежурца по један парохијски свештеник по распореду.

Дежурства на новом гробљу трају од 8—12 пре подне, и од 3 часа па до заласка сунчева, по подне.

2, Општи парастоси у месецима: октобру, новембру, децембру, јануару и фебруару врше се у 9 часова пре подне, а у осталим месецима у 8¹/₂ часова пр. подне, и то само у цркви у суботне дане

3, Дежурни свештеник има искључиво право вршења помена.

4, У недељне и празничне дане не врше се парастоси ни у цркви ни на гробовима.

Из канцеларије проте града Београда, 22. јануара 1903 г. у Београду. ПБр. 74.